

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra, soudce Milana Podhrázkého a soudkyně Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **U. S.**, zastoupen Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vyšehradská 415/9, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 1. 2026, č. j. 4 Az 17/2025-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 16. 5. 2025, č. j. OAM-1196/ZA-ZA15-ZA20-R2-2023 (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Uzavřel, že žalovaný dodržel právní názor vyslovený městským soudem ve zrušujícím rozsudku ze dne 11. 11. 2024, č. j. 4 Az 10/2024-24. Řádně zjistil skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a s jeho závěry se ztotožnil. Podrobně se zabýval situací v zemi původu. Rozsudek městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 s. ř. s., jelikož měl za to, že postup soudu, kterým byla žaloba proti rozhodnutí žalovaného zamítnuta, je postupem nezákonným a nepřezkoumatelným. Namítal nedostatečné posouzení jednotlivých důvodů pro udělení azylu a neodůvodnění závěrů správního orgánu. Především vytýkal, že jak žalovaný, tak městský soud vycházeli z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nevypořádali se řádně s jím uplatněnými azylovými důvody a opřeli své závěry o obecné podklady o zemi původu. Podle stěžovatele žalovaný porušil základní zásady správního řízení, zejména povinnost zjistit stav věci bez důvodných pochybností a přihlídnout ke specifickým jeho případům, přičemž nedostatečně posoudil bezpečnostní situaci v Bělorusku v kontextu války na Ukrajině a její dopady na jeho osobu. Dále namítal, že byla bagatelizována role Běloruska v jeho zapojení do probíhajícího ozbrojeného konfliktu i obecná povaha tamního režimu, a že nebyla zohledněna individuální rizika, která mu v případě návratu hrozí, včetně možnosti nuceného nástupu do armády. Z výjezdních příkazů v jeho cestovním dokladu lze dovodit podání žádosti o mezinárodní ochranu, byť se v něm žádný záznam o žádosti nenachází. Žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a shromážděné důkazy nehodnotil v jejich souhrnu. Rovněž zdůraznil, že jeho žádost měla být posouzena i s ohledem na širší bezpečnostní a politické souvislosti a zájmy ČR, a s ohledem na preventivní hledisko ve vztahu k navracení osob do států zapojených do konfliktu. Městskému soudu pak vytýkal, že pochybil, neboť tyto žalobní námitky buď pominul, nebo nesprávně právně posoudil, čímž zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, když se spokojil s nedostatečně odůvodněným správním rozhodnutím, opřeným o neúplné a obecné podklady o zemi původu. Byl přesvědčen, že nelze vyloučit existenci azylově relevantního pronásledování. S ohledem na uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu. Zjistil stav věci dostatečně, reagoval na důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany a shromáždil ve vztahu k nim relevantní podkladové informace. Stejně tak se i městský soud vypořádal se všemi žalobními námitkami adekvátně, přesvědčivě a srozumitelně. Plně odkázal na spisový materiál, obsah napadeného rozhodnutí a na své vyjádření k žalobě.

V.

[5] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho

pokračování

hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[7] Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvažil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06 nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52 a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75). Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64).

[8] Napadený rozsudek požadavkům přezkoumatelnosti dostál. Rozsudek je řádně odůvodněn a je plně srozumitelný. Z rozsudku je patrné, z jakého skutkového stavu městský soud vyšel, jak zohlednil podstatné skutkové okolnosti a jak na skutkový stav aplikoval rozhodnou právní úpravu. Městský soud se v napadeném rozsudku neomezil na pouhý odkaz na přezkoumávané rozhodnutí žalovaného, nýbrž rozhodné důvody, o které opřel své závěry, sám popsal. Městský soud v napadeném rozsudku posoudil situaci v Bělorusku, jak se staví k občanům, kteří pobývali v jiné zemi (a žádali o mezinárodní ochranu), zabýval se možnou brannou povinností stěžovatele v případě návratu i celkovým dopadem ozbrojeného konfliktu na Ukrajině na stěžovatele. Odkázal na relevantní judikaturu, přičemž vyhodnotil, že ačkoliv situace v zemi původu není ideální, stěžovateli nehrozí uvěznění, mučení ani jiné nelidské zacházení a vyjádřil se k možnému zapojení do vojenských struktur. Též vysvětlil, že z výjezdních příkazů nelze dovodit, že stěžovatel žádal o mezinárodní ochranu. Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud shledal, že městský soud vypořádal podstatu žalobní argumentace a napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti.

[9] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce o vadě správního řízení. Žalovaný na základě shromážděných podkladů popsal všeobecnou situaci v zemi původu stěžovatele, v níž vládne autoritářský režim, s čímž je v některých ohledech spojen i snížený standard ochrany práv jednotlivců. Zároveň však konstatoval, že konkrétní situace stěžovatele a důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádá, nejsou azylově relevantní. Judikatura Nejvyššího správního soudu je založena na východisku, že podstatná pro posouzení naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu je konkrétní situace stěžovatele a jeho důvody, nikoli obecná situace v zemi původu, která dopadá na všechny obyvatele země (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2005, č. j. 5 Azs 207/2004-53). Nespokojenost se stavem dodržování lidských práv či původ žadatele ze země s nedemokratickým či autoritativním režimem přitom nejsou samy o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany; to platí i ve vztahu k Bělorusku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2023, č. j. 2 Azs 47/2023-19).

[10] Stěžovatel namítal nesprávné posouzení hrozby pronásledování ze strany běloruských státních orgánů v důsledku toho, že pobýval v zemi NATO a žádal tam o mezinárodní ochranu. Dle ustálené judikatury platí, že ačkoliv je Bělorusko autoritářským a nedemokratickým státem, nelze žadateli z této země udělit mezinárodní ochranu bez dalšího, a to ani po posledních prezidentských volbách, napadení Ukrajiny Ruskem či po uvalení sankcí ze strany Evropské unie (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2023, č. j. 10 Azs 238/2023-30, nebo ze dne 22. 2. 2024, č. j. 2 Azs 350/2023-27). Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 Azs 3/2020-70 se podává: „(...) je Bělorusko považováno za autoritářský stát a z hlediska dodržování lidských práv jde o problematickou zemi, neznamená to nutně, že kterýkoli občan této země je vystaven tomuto negativnímu vlivu (např. usnesení ze dne 9. 1. 2020, č. j. 7 Azs 168/2019-33, ze dne 29. 1. 2020, č. j. 10 Azs 436/2019-28, nebo ze dne 15. 5. 2020, č. j. 10 Azs 20/2020-40). V rozsudku ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 447/2019-30, kasační soud upozornil, že problematická situace v oblasti lidských práv v Bělorusku obecně nevede k úplnému zákazu vydávání do této země, pokud neexistují individuální okolnosti, které by odůvodňovaly obavy dotčené osoby z porušení čl. 3 Úmluvy, což také opakovaně judikoval Evropský soud pro lidská práva.“ Uvedené znamená, že i žadatel, jehož domovským státem je Bělorusko, musí podrobně vypovědět svůj azylový příběh a tvrdit, že mu v Bělorusku pravděpodobně (nikoli hypoteticky) hrozí nebezpečí pronásledování z důvodů podle § 12 zákona o azylu, případně že mu hrozí reálné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 téhož zákona (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2023, č. j. 3 Azs 298/2022-41). Judikatura požaduje naplnění určitého stupně pravděpodobnosti ve vztahu k nebezpečí pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu, který označuje jako přiměřenou pravděpodobnost. O takový stupeň pravděpodobnosti se jedná tehdy, jestliže nežádoucí jednání ze strany státních orgánů země původu (např. uvěznění, zahájení trestního stíhání) není v obdobných případech ojedinělé. Nejedná se přitom o pouhé poměření, zda je pravděpodobnější, že pronásledování nastane, či že nenastane (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). Je tak třeba zkoumat, zda konkrétně stěžovateli hrozí v domovské zemi takové zacházení, že by jej bylo možné považovat za pronásledování, příp. vážnou újmu, ve smyslu zákona o azylu, přičemž městský soud z těchto principů při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel. K tomu měl k dispozici aktuální Informaci OAMP ze dne 7. 3. 2025, která se zabývá přímo postavením navrátilců, kontrolami na hranicích, sledováním běloruských občanů v zahraničí a situací rodinných příslušníků v Bělorusku.

[11] Městský soud se vypořádal i s námitkou stěžovatele, že z údajů v jeho cestovním dokladu bude seznatelné, že žádal o mezinárodní ochranu. V bodě 42 vysvětlil, že dle zákona o azylu jsou státními orgány v ČR chráněny údaje o žadatelích a jejich rodinných příslušnících, a tedy běloruské orgány se takové informace nemají jak dozvědět. Dané informace se nijak nevyznačují do cestovního dokladu žadatele. Žádost o mezinárodní ochranu nelze dovodit ani z toho, že bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění a má v pase vylepené výjezdní příkazy. Z v řízení shromážděných zpráv, které se podrobně zabývají situací běloruských občanů pobývajících v zahraničí i situací neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu neplyne, že by se běloruské orgány zajímaly o podávané žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí, či že by takové jednání bylo považováno za problematické, za protirežimní či by bylo sankcionováno. Závěry městského soudu

pokračování

týkající se možnosti běloruských orgánů zjistit, že stěžovatel žádal o mezinárodní ochranu jsou přezkoumatelné a logické. Nejvyšší správní soud proto k podstatě a východiskům odůvodnění napadeného rozsudku nemá výhrady.

[12] Stěžovatel namítal nedostatečné posouzení odůvodněnosti jeho obavy z možného nuceného nástupu do armády. Městský soud na základě shromážděných podkladů srozumitelně odůvodnil, že probíhající prověrky bojové připravenosti běloruské armády stíhají veškeré bojeschopné obyvatelstvo. V případě mobilizace by stěžovatel povolán být mohl, aktuálně však nic nenasvědčuje tomu, že by běloruská armáda měla být mobilizována. Ve správním řízení tvrzená obava stěžovatele z vyslání do bojů na Ukrajině v rámci ruských vojenských jednotek tak nemá reálný základ. Platí rovněž, že branná povinnost je jednou ze státoobčanských povinností, a postupy státu směřující k zajištění realizace branné povinnosti tak nelze vnímat jako azylově relevantní pronásledování stěžovatele. Samotné odmítání vojenské služby tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Branná povinnost je sama o sobě legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44, a navazující judikatura). Při posouzení městský soud vycházel též z aktuální Informace OAMP – Povinná vojenská služba a odvody ze dne 25. 2. 2025, z níž plyne, že Bělorusko se vojensky aktuálně do konfliktu na Ukrajině nezapojuje a běloruští vojáci včetně vojáků základní služby se bojů neúčastní.

[13] Nejvyšší správní soud se též ztotožňuje se závěry městského soudu uvedenými v bodě 56, pokud jde o argumentaci stěžovatele, že jeho nastoupení do běloruské armády by bylo v rozporu s bezpečnostními zájmy ČR. Předmětem posuzování v řízení o mezinárodní ochraně je to, zda žadateli jako individuální osobě hrozí pronásledování či vážná újma z azylově relevantních důvodů. Nelze mezinárodní ochranu udělit pouze s odůvodněním, že je to v souladu s bezpečnostními zájmy a „ochranou“ ČR.

[14] Z judikatury Nejvyššího správního soudu dále plyne, že je na uvážení správního orgánu, zda udělí humanitární azyl, či nikoliv. Správní uvážení podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. k tomu např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, nebo usnesení ze dne 28. 8. 2013, č. j. 3 Azs 14/2013-16). Městský soud podrobil správní uvážení žalovaného přezkumu a dospěl k odůvodněnému závěru, že žalovaný z mezí správního uvážení nevybočil a s ohledem na projednávanou věc bylo racionální humanitární azyl neudělit.

[15] Rovněž k nebezpečí vážné újmy, které by odůvodňovalo udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona o azylu) je k dispozici např. judikatura Evropského soudu pro lidská práva (viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. 1. 2008 ve věci Saadi proti Velké Británii, stížnost č. 13229/03, § 128 - 133; či rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci Gäfgen proti Německu, 1. 6. 2010, stížnost č. 22978/05, § 88; viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). Při posuzování nebezpečí vážné újmy, která

odůvodňuje poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, se uplatňuje test reálného nebezpečí, který je přísnější než test přiměřené pravděpodobnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). Pro vyhovění žádosti o mezinárodní ochranu musí být tento požadavek naplněn i v případě žadatelů, jejichž zemí původu je Bělorusko (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2023, č. j. 10 Azs 238/2023-30, či ze dne 22. 2. 2024, č. j. 2 Azs 350/2023-27). Jak městský soud uvedl, stěžovatelem tvrzené skutečnosti nedokládají, že jeho azylový příběh kritériím reálného nebezpečí objektivně odpovídá.

[16] Nejvyšší správní soud neshledal existenci žádné právní otázky, která by svým významem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, jakož ani existenci pochybení městského soudu takové intenzity, které by mohlo vést k přijatelnosti kasační stížnosti (srov. usnesení ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39). Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., usnesení téhož soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2026

David Hipšr
předseda senátu